

Odnazka pamiątkowa Akcji „Burza”, fot. Muzeum AK

Plan akcji „Burza”

Polskie Państwo Podziemne przygotowywało się przez lata okupacji do realizacji powstania powszechnego. Gen. Kazimierz Sosnkowski przedstawił w listopadzie 1939 r. ostateczne zasady organizacji konspiracji, planując powstanie z chwilą, kiedy potęga niemiecka będzie się załamywać. W 1941 r. Niemcy zaatakowały Związek Sowiecki, wówczas nastąpiła zmiana sojuszy i Sowieci przystąpili do koalicji antyniemieckiej. W 1943 r. niemiecka ofensywa na Związek Sowiecki się załamała. Coraz realniejsza stawała się perspektywa, że na ziemi polskiej zamiast zachodnich sojuszników pierwsza dotrze Armia Czerwona. Była ona wroga polskim aspiracjom niepodległościowym. Sowieci bowiem z jednej strony byli potężnym sojusznikiem aliantów w walce z Niemcami, jednak dla Polaków pozostawali zaborcą zwalczającym wszelkimi sposobami działania prowadzące do utrzymania suwerenności przez Rzeczpospolitą.

W związku z tym opracowano nową koncepcję działań powstańczych AK, którą nazwano planem „Burza”. Zakładał on operacje zbrojne skierowane przeciwko Niemcom i wyzwolenie terenów przed wkroczeniem wojsk sowieckich. Na wyzwolonych terenach struktury cywilne i wojskowe miały tworzyć polską administrację i policję, wyrażając gotowość dalszej walki przeciwko hitlerowskiemu okupantom u boku wkraczających na polskie terytorium Sowietów. To działanie miało ukazać przed wkraczającą Armią Czerwoną istnienie regularnego Wojska Polskiego i zarazem stanowić potwierdzenie suwerenności Rzeczypospolitej.

Gen. Tadeusz Komorowski „Bór” 20 listopada 1943 r. wydał rozkaz podległym mu żołnierzom, w którym nakazał, aby ci ujawnili się wobec wkraczających wojsk sowieckich i wzięli udział wraz z nimi w walce przeciwko Niemcom.

Po wymianie depeesz w kwestii rozkazu „Bora” rząd polski na uchodźstwie zgodził się ze stanowiskiem AK, zatwierdzając je uchwałami w lutym 1944 r., co rozpoczynało oficjalnie akcję „Burza”.

Polacy!

Oddawna oczekiwana godzina wybiła. Oddziały Armii Krajowej walczą z najeźdźcą niemieckim we wszystkich punktach Okręgu Stołecznego.

Wzywam ludność Okręgu Stołecznego do zachowania spokoju i zimnej krwi we współdziałaniu z walczącymi oddziałami i równocześnie zarządzam:

1) Poległych zarówno Polaków jak i Niemców, po rozpoznaniu, grzebać prowizorycznie – dokumenty zaś przechować i na żądanie zgłosić.

2) Wszelkie samosądy są zakazane.

3) Wrogowie Narodu Polskiego Niemcy i Volksdeutsche, będą ukarani z całą surowością prawa przez właściwe sądy. Tymczasem należy ich unieszkodliwić, zatrzymując w zamknięciu do dyspozycji ujawniających się władz bezpieczeństwa.

4) Mienie władz i obywateli niemieckich należy zabezpieczyć protokularnie w każdym domu.

Za należyte wykonanie powyższego, jak również za ład i porządek w poszczególnych domach są odpowiedzialne lokalne organy OPL i Straży Porządkowej.

W imieniu
OKR. DELEGATA RZĄDU
NA P. STOŁECZNE WARSZAWĘ
KOMISARZ CYWILNY

KOMENDANT OKR. STOŁECZNEGO
ARMII KRAJOWEJ

Warszawa, dn. 1 sierpnia 1944 r.

ODEZWA

ŻOŁNIERZE!

Wybiła godzina ostatecznej rozprawy z odwiecznym naszym wrogiem, Niemcami!

Pod naporem Zwycięskiej Czerwonej Armii zostało złamane jarzmo terroru hitlerowskiego, z którym przez trzy lata prowadziliśmy walkę na śmierć i życie. Wojna toczy się obecnie na naszych ziemiach o wyzwolenie naszej Ojczyzny. Oddziały Armii Krajowej, walcząc na tyłach wroga w myśl rozkazów Rządu Rzeczypospolitej i Naczelnego Wodza, osłabiały opór niemiecki. Za pełny poświęcenia trud dziękuję Wam, Żołnierze!

Pamiętajcie jednak, że bój o Wolność toczy się nadal. Walcząc obecnie w zmienionych warunkach, z odchyłoną przyłbicą i we współdziałaniu bojowym z Armią Czerwoną, wzywam Was do zdwojenia wysiłków, karności i ofiarności w znoszeniu żołnierskiego trudu.

Nagrodą nam będzie Wolna, Niepodległa i Potężna Rzeczpospolita Polska.

Komendant Sił Zbrojnych w Kraju
na Obszar Południowo-Wschodni

POLACY!

Walka zbrojna o wyzwolenie stolicy rozpoczęła Delegat na Kraj -- Wicepremier Rządu Rzeczypospolitej i Przewodniczący Rady Jedności Narodowej w porozumieniu z Dowódcą Armii Krajowej zdecydowali wystąpienie zbrojne w dniu 1.VIII. r.b.

Trzy dni walki z okupantem przyniosły nam wielkie sukcesy taktyczne i moralne.

Oddziały Armii Krajowej opanowały, łamiąc opór okupanta, większą część stolicy, wyzwalając jednocześnie w duszach Polaków entuzjazm dla walki i ufność w jej powodzenie.

Cole społeczeństwo polskie, a przede wszystkim lud Warszawy, śpieszy ofiarnie z pomocą walczącym; wszyscy podporządkowali się kierownictwu powstania, oddając do jego dyspozycji swe siły, wykazując dyscyplinę moralną i wysoką ofiarną w działaniu.

Nie jedną przeszkodą napotkamy jeszcze na drodze do zupełnego wyzwolenia. Ale zespolone siły całego Narodu Polskiego, podporządkowane Rządowi Polskiemu w Londynie, Krajowej Radzie Ministrów i Dowódcy Armii Krajowej przezwyciężą je tak, jak łamią dziś opór okupanta na ulicach Warszawy.

Masy ludu pracującego -- chłopów, robotników i inteligencji walczą o POLSKĄ Demokratyczną, POLSKĄ sprawiedliwą społeczność, POLSKĄ ludzi pracy!

NIECH ŻYJE POLSKA NIEPODLEGŁA

Delegat na Kraj Wicepremier Rządu Kraj. Przewodniczący Rady Jedności Narodowej Dowódca Armii Krajowej

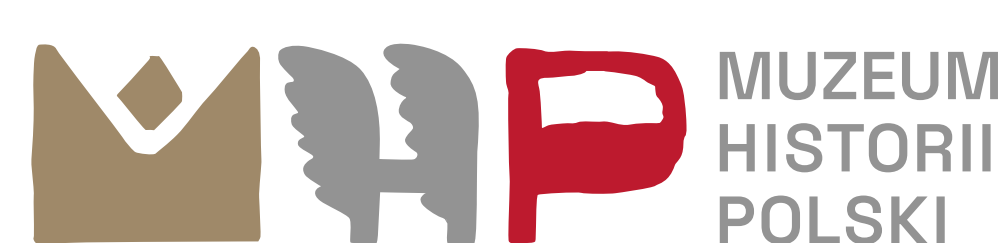
Warszawa, dnia 3 sierpnia 1944 r.

Ulotka dowództwa Armii Krajowej
zawiadamiająca o rozpoczęciu Powstania
Warszawskiego, fot. domena publiczna

Odezwa rozplakatowana na ulicach Lwowa
w czasie akcji „Burza”, fot. IPN

Odezwa władz powstańczych
z 3 sierpnia 1944 r.,
fot. domena publiczna

MUZEUM AK - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”